

24. MEĐUNARODNA NAUČNA KONFERENCIJA
„PEDAGOŠKA ISTRAŽIVANJA I ŠKOLSKA PRAKSA“

24th INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE
"EDUCATIONAL RESEARCH AND SCHOOL PRACTICE"

**OBRAZOVANJE U FUNKCIJI
MODERNIZACIJE DRUŠTVA**

**ROLE OF
EDUCATION IN
MODERNIZATION
OF SOCIETY**

Knjiga rezimea

Book of abstracts

JELENA STANIŠIĆ · MLADEN RADULOVIĆ
UREDNICI/ EDITORS

11. oktobar 2019.
Učiteljski fakultet
Univerzitet u Beogradu, Srbija

October 11, 2019
Teacher Education Faculty
University of Belgrade, Serbia

PROGRAMSKI ODBOR

Predsednik programskog odbora

Dr Jelena Stanišić

Institut za pedagoška istraživanja, Beograd, Srbija

Članovi

Prof. dr Sergej Ivanovič Kudinov

*Filološki fakultet Ruskog Univerziteta
prijateljstva naroda, Moskva, Rusija*

Prof. dr Olga Borisovna Mihajlova

*Filološki fakultet Ruskog Univerziteta
prijateljstva naroda, Moskva, Rusija*

Prof. dr Stanislav Sergejevič Kudinov

*Filološki fakultet Ruskog Univerziteta
prijateljstva naroda, Moskva, Rusija*

Prof. dr Andreas Oikonomou

*Fakultet za pedagoško i tehnološko
obrazovanje, Solun, Grčka*

Doc. dr. Danijela Makovec Radovan

Filozofski fakultet, Ljubljana, Slovenija

Prof. dr Mile Srbinovski

*Institut za životnu sredinu i zdravlje,
Univerzitet jugoistočne Evrope, Tetovo,
Republika Severna Makedonija*

Prof. dr Katarina Todorović

*Filozofski fakultet u Nikšiću, Univerzitet
Crne Gore, Crna Gora*

Prof. dr Nataša Vlah

*Učiteljski fakultet, Sveučilište u Rijeci,
Hrvatska*

Prof. dr Gordana Mišćević Kadijević

*Učiteljski fakultet, Univerzitet u
Beogradu, Srbija*

Dr Sofija Maračić

*Učiteljski fakultet, Univerzitet u
Beogradu, Srbija*

Dr Emilija Lazarević

*Institut za pedagoška istraživanja,
Beograd, Srbija*

Dr Nikoleta Gutvajn

*Institut za pedagoška istraživanja,
Beograd, Srbija*

Dr Snežana Mirkov

*Institut za pedagoška istraživanja,
Beograd, Srbija*

Dr Milja Vujačić

*Institut za pedagoška istraživanja,
Beograd, Srbija*

Dr Jelena Stevanović

*Institut za pedagoška istraživanja,
Beograd, Srbija*

Dr Dušica Malinić

*Institut za pedagoška istraživanja,
Beograd, Srbija*

Dr Rajka Đević

*Institut za pedagoška istraživanja,
Beograd, Srbija*

PROGRAM COMMITTEE

President

Jelena Stanišić, PhD

Institute for Educational Research, Belgrade, Serbia

Members

Prof. Sergey Ivanovič Kudinov, PhD

*Faculty of Philology of the Peoples'
Friendship University in Moscow, Russia*

Prof. Stanislav Sergejevič Kudinov, PhD

*Faculty of Philology of the Peoples'
Friendship University in Moscow, Russia*

Prof. Olga Borisovna Mikhailova, PhD

*Faculty of Philology of the Peoples'
Friendship University in Moscow, Russia*

Prof. Andreas Oikonomou, PhD

*School of Pedagogical and Technological
Education, Thessaloniki, Greece*

Doc. Danijela Makovec Radovan, PhD

*Faculty of arts, Department of
Educational Sciences, University of
Ljubljana, Slovenia*

Prof. Mile Srbinovski, PhD

*Institute for Environment and Health,
South East European University, Tetovo,
Republic of North Macedonia*

Prof. Katarina Todorović, PhD

*Faculty of Philosophy, Nikšić, University
of Montenegro, Montenegro*

Prof. Nataša Vlah, PhD

*Faculty of Teacher Education, University
of Rijeka, Croatia*

Prof. Gordana Mišević Kadivević, PhD

*Teacher Education Faculty of the
University of Belgrade, Serbia*

Sofija Maračić, PhD

*Teacher Education Faculty of the
University of Belgrade, Serbia*

Emilija Lazarević, PhD

*Institute for Educational Research,
Belgrade, Serbia*

Milja Vujačić, PhD

*Institute for Educational Research,
Belgrade, Serbia*

Snežana Mirkov, PhD

*Institute for Educational Research,
Belgrade, Serbia*

Nikoleta Gutvajn, PhD

*Institute for Educational Research,
Belgrade, Serbia*

Rajka Đević, PhD

*Institute for Educational Research,
Belgrade, Serbia*

Dušica Malinić, PhD

*Institute for Educational Research,
Belgrade, Serbia*

Jelena Stevanović, PhD

*Institute for Educational Research,
Belgrade, Serbia*

ORGANIZACIONI ODBOR

Predsednik organizacionog odbora

dr Mladen Radulović

Institut za pedagoška istraživanja, Beograd, Srbija

Članovi

msr Ana Radanović

Institut za pedagoška istraživanja, Beograd, Srbija

msr Ivana Petrović

Učiteljski fakultet u Beogradu, Univerzitet u Beogradu, Srbija

msr Ljiljana Bojanić

Učiteljski fakultet u Beogradu, Univerzitet u Beogradu, Srbija

ORGANIZATORI SKUPA

Institut za pedagoška istraživanja u Beogradu, Srbija

Dobrinjska 11/3, 11000 Beograd

www.ipisr.org.rs

Filološki fakultet Ruskog Univerziteta prijateljstva naroda u Moskvi, Rusija

Miklukho-Maklaja 61, 17198, Moskva, Rusija

www.rudn.ru

Učiteljski fakultet Univerziteta u Beogradu, Srbija

Kraljice Natlije 43, 11000 Beograd

www.uf.bg.ac.rs

NAPOMENA:

Saopštenja saradnika Instituta za pedagoška istraživanja predstavljaju rezultat rada na projektima „Od podsticanja inicijative, saradnje i stvaralaštva u obrazovanju do novih uloga i identiteta u društvu (br. 179034) i „Unapređivanje kvaliteta i dostupnosti obrazovanja u procesima modernizacije Srbije“ (br. 47008), koje finansira Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije (2011–2019).

ORGANIZATIONAL COMMITTEE

President

Mladen Radulović, PhD

Institute for Educational Research, Belgrade, Serbia

Members

Ana Radanović, MA

Institute for Educational Research, Belgrade, Serbia

Ivana Petrović, MA

Teacher Education Faculty of the University of Belgrade, Serbia

Ljiljana Bojanić, MA

Teacher Education Faculty of the University of Belgrade, Serbia

ORGANIZERS

Institute for Educational Research

Dobrinjska 11/3, Belgrade, Serbia

www.ipisr.org.rs

Faculty of Philology of the Peoples' Friendship University in Moscow

Miklukho-Maklaya 6, 117198, Moscow, Russia

www.rudn.ru

Teacher Education Faculty, University of Belgrade

Kraljice Natlije 43, 11000 Beograd, Serbia

www.uf.bg.ac.rs

NOTE:

Presentations of the collaborators of the Institute for Educational Research are the results of the projects "From encouraging initiative, cooperation and creativity in education to new roles and identities in society" (No. 179034) and "Improving the quality and accessibility of education in modernization processes in Serbia" (No. 47008), which are financially supported by the Ministry of Education, Science and Technological Development of the Republic of Serbia (2011–2019).

ULOGE I ZADACI DIREKTORA ŠKOLE U SRBIJI: NEKAD I SAD

Dušica Malinić* i Slavica Ševkušić

Institut za pedagoška istraživanja, Beograd, Srbija

Jelena Teodorović

Fakultet pedagoških nauka, Univerzitet u Kragujevcu, Jagodina, Srbija

Standardi kompetencija direktora ustanova obrazovanja i vaspitanja u Srbiji (2013), kao i zakonska regulativa koja se odnosi na direktore, propisuju kompleksne i raznovrsne uloge i zadatke. Novija istraživanja u oblasti obrazovnog liderstva pokazuju da su direktori veoma opterećeni, zbog čega im je posebno teško da uspostave ravnotežu između dve najvažnije uloge: pedagoškog lidera i menadžera škole. Cilj ovog rada je da utvrdimo da li je pomenuti problem, na koji direktori ukazuju, nov ili je postojao i u prošlosti. S tim u vezi, analizirale smo radove o direktorima škola koji su objavljeni u časopisu *Nastava i vaspitanje* u periodu od početka izlaza časopisa (1951. godine) do osamdesetih godina 20. veka. U tekstovima smo tragale za opisima uloga direktora, za sadržajem zadataka putem kojih se ove uloge ostvaruju, kao i za iskazima autora koji potencijalno ukazuju na problem balansa između dve najvažnije uloge. Na osnovu analize sadržaja 14 tekstova utvrdile smo da su autori značajno više pažnje posvetili razmatranju pedagoško-instruktivne uloge direktora, nego razmatranju uloge direktora kao menadžera škole. Pedagoško-instruktivnu ulogu opisuju kroz sledeće zadatke: planiranje i programiranje nastavnog procesa, posete časovima, praćenje rada nastavnika i pružanje neophodne pomoći posebno mlađim nastavnicima, praćenje učeničkog znanja i napredovanja, planiranje i organizacija individualnog i kolektivnog stručnog usavršavanja nastavnika, stvaranje uslova za efikasnu saradnju sa školskim pedagogom i tako dalje. Na osnovu istraživanja i iskustava iz školske prakse autori su ukazivali na to da je pedagoška uloga direktora zapostavljena, zbog njihove opterećenosti poslovima koji pripadaju menadžerskoj ulozi. Pored toga, ukazivali su i na nedostatak istraživanja u oblasti pedagoškog liderstva, kao i na potrebu za organizovanjem seminara koji bi se programski zasnivali na stvarnim interesovanjima i potrebama direktora škola. Dakle, rezultati naše analize upućuju na relativno dug vremenski period postojanja sličnih problema u oblasti obrazovnog liderstva u Srbiji, što bi trebalo da predstavlja dodatni podsticaj za istraživače i kreatore obrazovnih politika u pronalaženju adekvatnih strategija podrške direktorima škola u balansiranju ključnih uloga. U radu se diskutuje o rešenjima – kao što su distributivno liderstvo, mentorstvo i facilitacija prilikom uvođenja novih direktora u posao – koja su se u drugim obrazovnim sistemima pokazala kao efektivna za unapređivanje kvaliteta rada škole.

Ključne reči: uloge direktora škole, pedagoški lider, menadžer škole, časopis *Nastava i vaspitanje*.

* E-mail: malinic.dusica@gmail.com

ROLES AND TASKS OF A PRINCIPAL IN SERBIA: NOW AND THEN

Dušica Malinić* and Slavica Ševkušić

Institute for Educational Research, Belgrade, Serbia

Jelena Teodorović

Faculty of Education, University of Kragujevac, Jagodina, Serbia

Standards of competencies for principals of educational institutions in Serbia (2013), as well as the legislation related to principals, stipulate complex and diverse roles and tasks. Recent research in the field of educational leadership shows that principals are overburdened, and therefore have difficulties in balancing out the two most important roles: of educational leader and school manager. The objective of this paper is to determine whether this problem, signalled by the principals, is new or has existed in the past as well. In this regard, we analysed the articles on principals published in the journal *Teaching and education* from the beginning of its publication (1951) till 1980s. In the articles, we searched for descriptions of the principals' roles, the content of their professional tasks, as well as for authors' statements that potentially point to the problem of balancing the two most important roles. Based on the content analysis of 14 articles, we found that the authors paid much more attention to educational and instructive role of the principal than to the principal's role of a school manager. They describe the educational and instructive role through the following tasks: planning and programming of the teaching process, visits to classes, monitoring the work of teachers and providing necessary assistance particularly to younger teachers, monitoring of students' knowledge and progress, planning and organization of individual and collective in-service teacher trainings, creating conditions for efficient cooperation with a school counsellor and so on. Based on the research and experience from the school practice, the authors indicated that the educational role of principals was neglected due to burden of tasks belonging to managerial role. In addition, they pointed to the lack of research in the field of educational leadership, as well as to the need for organizing seminars which would be topically based on real interests and needs of principals. Therefore, the results of our analysis point to a relatively long period of similar problems in the field of educational leadership in Serbia, which is supposed to provide additional motivation to researchers and educational policy makers for finding adequate strategies for supporting the principals in balancing their key roles. The paper discusses solutions - such as distributed leadership, mentoring, and facilitation in introducing new principals into job - that have proven effective in other education systems in improving quality of school's operation.

Keywords: roles of principal, educational leader, school manager, journal *Teaching and education*.

* E-mail: malinic.dusica@gmail.com

ZBORNIK REZIMEA

24. međunarodna naučna konferencija
„Pedagoška istraživanja i školska praksa“

OBRAZOVANJE U FUNKCIJI MODERNIZACIJE DRUŠTVA

Izdavač
Institut za pedagoška istraživanja, Beograd

Za izdavača
Nikoleta Gutvajn

Urednici
Jelena Stanišić
Mladen Radulović

Lektor
Jelena Stevanović

Prevodilac
Biljana Vrcelj

Tiraž
130

Dizajn korica i grafička obrada
Branko Cvetić

Štampa
Kuća štampe plus

ISBN 978-86-7447-147-0

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

37.014:316.72(048)
371:316.32(048)

МЕЂУНАРОДНА научна конференција "Педагошка истраживања и школска пракса" (24 ; 2019 ; Београд)

Образовање у функцији модернизације друштва : зборник резимеа /
24. Међународна научна конференција "Педагошка истраживања и
школска пракса" = Role of Education in Modernization of Society :
book of abstracts / 24th International Scientific Conference
"Educational Research and School Practice" ; urednici ; editors Jelena
Stanišić, Mladen Radulović. - Београд : Институт за педагошка истраживања,
2019 (Београд : Кућа штампе plus). - 129 стр. ; 24 cm

Резимеи на срп. и енгл. језику. - Тираж 130. - Напомене и библиографске
референце уз текст.

ISBN 978-86-7447-147-0

а) Образовање -- Социолошки аспект -- Апстракти б) Образовање -
- Глобализација -- Апстракти

COBISS.SR-ID 279880716